

VERSLAG Subcommissie Controle en Financiën
12 juni 2012 van 17.45 – 19.30 uur (Stadhuis 0.18)

Vastgesteld in de subcommissievergadering van 17 september 2012

Deelnemers

Subcommissie:

Leden: Kees Geldof, Roelant Rollingswier, Sytse Koopmans, Chantal Hakbijl, Michel Eggermont, Jan Ravesteijn.

Secretaris–adviseur: Stefanie den Dunnen.

Overige deelnemers:

Ambtelijk: Nick Creemers (hoofd interne auditafdeling en tevens waarnemend hoofd afdeling financiën/ concerncontroller sector Financiën en personeel), Mirjam de Rijk (wethouder o.a. financiën), Marcel Kiewik (griffie), Watze de Boer (voorzitter Rekenkamercommissie), Veronique Hulsebosch (vastgoed), Frits Veldhuis (vastgoed).

Behandeling agendapunten¹

1. a. Opening en mededelingen.

- De voorzitter opent de vergadering en heet allen hartelijk welkom.
- Wethouder De Rijk zal de vergadering om 18.30u verlaten i.v.m. andere verplichtingen, de heer Ravesteijn is een half uur verlaat.

b. Vaststellen agenda.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Verslag (hoofdpunten) van 15 mei 2012.

- Het verslag van de geheime vergadering van de subcommissie 15 mei 2012 wordt zonder wijzigingen vastgesteld.
- Het verslag van de openbare vergadering van de subcommissie 15 mei 2012 wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

De volgende acties uit de vergadering van 15 mei jl. staan nog open:

- ~~Actie 1:~~ Voor een volgende subcommissievergadering een korte notitie opstellen met een voorstel hoe vastgoed in de begroting onder te brengen als eenduidige

¹ T.a.v. hierin opgenomen actiepunten geldt dat deze zijn doorgestreept, indien duidelijk was dat deze uitgevoerd zijn vóór de bespreking van dit verslag.

entiteit t.o.v. andere zaken. -> wethouder De Rijk. NB, waarschijnlijk zal dit voorstel niet voor de begroting 2013, maar voor 2014 verwerkt kunnen worden.

- ~~Actie 2:~~ Advies opstellen voor de commissies M&S en S&R (i.a.a. het college) over het accountantsrapport van bevindingen. -> subcommissie. Een eerste concept is hiervoor gemaakt ter bespreking 12 juni.

De volgende acties uit eerdere vergaderingen staan nog open:

- ~~Uit de vergadering van 16-04-12: actie 2a:~~ verstrekken overzicht begrote accountantskosten en meerwerk 2011 aan subcommissie -> dhr. Creemers/ accountant. Planning: spoedig na eind mei. *
- ~~Uit de vergadering van 16-04-12: actie 2b:~~ evalueren accountantscontrole 2011 (met o.a. aandacht voor deels fysieke uitvoering van de controle bij de diensten ipv. het concern) en verstrekken uitkomsten aan subcommissie -> dhr. Creemers. De planning is dat dit voor het zomerreces aan de subcommissie verstrekt wordt.
- Uit de vergadering van 16-01-12, actie 5: Verwerken (bezuinigings)stelpost Overhead in de programma's bij de Tweede Technische Wijziging -> dhr. Creemers/ wethouder De Rijk. **

** T.a.v. de accountantskosten:*

De heer Creemers merkt op dat de accountantskosten aanzienlijk zijn gedaald de afgelopen jaren. Ten opzichte van 2008 zijn de kosten (incl. meerwerk) in 2011 met 58% gedaald. Dat is prettig, maar dit brengt ook een grotere druk op de organisatie met zich mee.

*** T.a.v. de Tweede Technische Wijziging:*

De 2^e TW wordt in de subcommissievergadering van 17 september 2012 besproken. Dit betekent dat het stuk uiterlijk 10 september bij de secretaris binnen moet zijn. De heer Eggermont vraagt of dit ook alle besluiten ten aanzien van de begroting 2012 bij de behandeling van de Verantwoording 2011 zal bevatten. (de besluiten in de verantwoording zelf, alsmede de dekkings- en bestedingsvoorstellen en de besluiten bij de voorjaarsnota en de Berap). Wethouder De Rijk antwoordt dat dit bij de 2^e TW gebeurt, en kondigt een notitie aan waarin is aangegeven welke wijzigingen in welke documenten verwerkt worden. De 3^e TW staat gepland ter bespreking in de subcommissievergadering van 10 oktober 2012, wethouder De Rijk heeft voorsnog geen aanwijzingen dat deze datum zou veranderen.

**** T.a.v. Vastgoed in de begroting*

Wethouder De Rijk wil met de subcommissie a-politiek van gedachten wisselen hoe vastgoed in de begroting ondergebracht zou kunnen worden. Het college neemt deze gedachtenwisseling

dan mee in een brief c.q. voorstel dat naar de commissie gaat. Wethouder De Rijk geeft aan het een goed begin te vinden om één vastgoedorganisatie te hebben. In de begroting is vastgoed nog wel gespreid. Dit heeft voordelen voor de portefeuillehouders, omdat dit grote onderdelen met sturingsmogelijkheden betreft, bijvoorbeeld bij Cultuur. Het gaat niet alleen om huren, maar ook om het dienen van maatschappelijke doelen, dus vanuit dat oogpunt is het logisch om ze bij de programma's onder te brengen. Tegelijkertijd is het gewenst dat er overzicht is om te kunnen sturen op vastgoed als geheel. Het Meerjarenperspectief Utrechts Vastgoed 2012 biedt een overzicht. De vraag die daarmee voorligt, is of de begroting zoals hij er nu ligt samen met het Meerjarenperspectief, voldoende overzicht biedt, of dat er behoefte is aan één vastgoedonderdeel in de begroting.

De heer Eggermont merkt op dat er nu al een separaat programma Vastgoed is opgenomen in de begroting, en er zitten ook vastgoedonderdelen in de andere programma's. Dit is niet helder, beter zou zijn om ofwel alle vastgoedonderdelen in de diverse programma's onder te brengen, ofwel alle vastgoedonderdelen in één programma. Bij één programma volgt de vraag wat dit dan betekent voor investeringen, zoals bij Openbare Ruimte. Voor POS en LR is het overigens niet helder hoe dit aansluit bij de programmabegroting, de connectie is niet helder.

De heer Ravesteijn valt op dat in het Meerjarenperspectief vastgoed een aantal activiteiten bevat die niet in de begroting zichtbaar zijn, en daar een aansluiting ontbreekt.

De voorzitter geeft aan dat het belangrijk is dat er één programma is dat een overall overzicht geeft van het vastgoed, dat heel transparant is. Transparantie is met name van belang wanneer het gaat om kruisfinanciering, wanneer intern zaken goedkoper worden weggezet dan de werkelijke prijs, en vastgoed hiermee zaken subsidieert. Het mag niet zo zijn dat er een bepaald bedrag aan kosten in de begroting opgenomen is, terwijl de kosten in werkelijkheid hoger liggen. Die benodigde transparantie is ook een punt dat door mevrouw Oskam in de commissie werd aangestipt.

Wethouder De Rijk geeft aan dat de gemeente ook grond om niet ter beschikking stelt aan verenigingen. De voorzitter geeft aan dat juist ook dergelijke 'subsidies' helder en transparant moeten zijn. In de regel zal die grond financiële lasten genereren en die worden ergens in de begroting gedekt. Het moet zichtbaar zijn hoe hoog die lasten zijn en waarvoor (welk beleidsdoel) de lasten worden gedragen.

De voorzitter constateert dat de subcommissie het niet noodzakelijk acht dat alle vastgoedelementen uit de programma's worden gehaald, maar dat er wel een apart overzicht moet zijn waarin alle informatie te vinden is, en dat de koppeling met de begroting helder is. Daarbij is ook de organisatorische component van belang: wie bepaalt wat de huurprijs moet

zijn? Het moet niet mogelijk zijn dat diensten daar beleidsmatig mee om gaan. Ook dat was een punt dat mevrouw Oskam in de commissie eerder noemde.

De medewerkers van Vastgoed geven aan dat zij werken aan de Kadernota Vastgoed, waarin wordt ingegaan om de mogelijke huurregimes: kostendekkend, marktconform, commercieel, wanneer pas je welk regime toe? Bijvoorbeeld Sport huurt intern, de vraag is of het wenselijk is dat op deze manier verrekend blijft worden. Het is belangrijk dat er geen niet-zichtbare en daarmee verdeckte subsidies zijn. Ook wordt gewerkt aan het leggen van een betere link tussen de verschillende documenten die vastgoedelementen bevatten. De basisinformatie over alle vastgoed komt in één systeem, dat aansluit met de programmabegroting en investeringen. In het meerjarenplan investeringen wordt ook de Nota kapitaalgoederen verantwoord.

De voorzitter constateert dat het college t.z.t. een brief aan de raad opstelt, waarin zij aangeeft hoe om te willen gaan met vastgoed in de begroting. Het is belangrijk dat eerst het beleid bepaald wordt, dat de vastgoedorganisatie prijzen vaststelt en dat daarvoor de regels vastliggen.

De voorzitter constateert ook dat Kadernota Vastgoed waaraan gewerkt wordt, een apart punt betreft. Wel moet in die kadernota, of in een begeleidende brief daarbij, terugkomen hoe het college aan de raad wil rapporteren over vastgoed. De verwachting is dat deze kadernota vastgoed volgt bij de programmabegroting. De subcommissie zal hier alsdan specifiek op letten.

ACTIE 1 (Actie 1).

De voorzitter constateert dat de subcommissie een reactie geeft op de mail van mevrouw Oskam over dit punt. (Actie 2).

Mevrouw Hulsebosch en de heer Veldhuis verlaten de vergadering.

3. Ingekomen en verzonden stukken

- a. Ingekomen: 'Accountantsrapport van bevindingen controle 2011, incl. accountantsverklaring (definitieve versie)' dd. 16 mei 2012. De leden nemen hier kennis van, het concept is reeds in de subcommissie besproken.
- b. Ingekomen: 'Reactie van het college op het accountantsrapport van bevindingen 2011' dd. 8 juni 2012. De leden bespreken dit bij agendapunt 7.

4. Afwikkeling controle 2011 en planning controle 2012 – terugkoppeling overleg accountant 21 mei jl.

De voorzitter geeft aan dat 21 mei jl. een overleg heeft plaatsgevonden tussen de voorzitter, de heer Ravesteijn en de secretaris–adviseur van de subcommissie, en de accountants de heer Bruggeman en de heer Van Doesburg. Het concept–verslag van dit

overleg, per e-mail geverifieerd door de aanwezigen en formeel vast te stellen in het volgende overleg in deze samenstelling, is bijgevoegd. De afwikkeling van de controle 2011 is besproken aan de hand van inhoud, proces en financiën. Relevante punten hieruit zijn verwoord in het eerste concept van het advies aan de commissies dat ter bespreking voor ligt. (zie agendapunt 6).

De subcommissie neemt kennis van het verslag.

5. Eerste concept van het Advies van de subcommissie aan de commissies M&S en S&R inzake de jaarstukken 2011 – deel accountantsrapport van bevindingen 2011.

Jaarlijks brengt de subcommissie een advies uit aan de commissie(s) inzake de jaarstukken. Een eerste concept hiervan voor de jaarstukken 2011, is gebaseerd op de bespreking in de subcommissievergadering van 15 mei jl. en het overleg met de accountant 21 mei jl. Het concept wordt paginagewijs besproken en aangevuld.

De opmerkingen/aanvullingen van de subcommissie zijn zoveel mogelijk direct in het concept-advies verwerkt. Derhalve zijn slechts verdere toelichtingen weergegeven in dit verslag.

Goedkeurende verklaring accountant

De heer Eggermont geeft aan dat het niet voor de hele commissie M&S helder blijkt waar de accountant nu wel en niet naar kijkt in zijn controle, gelet op de bestedings- en dekkingsvoorstellen die de raad bij de Verantwoording ontvangen heeft. Punt is dat de accountant een goedkeurende verklaring heeft afgegeven voor de Jaarrekening 2011, de Verantwoording, en dat deze verklaring geen betrekking heeft op de bestedings- en dekkingsvoorstellen. Deze voorstellen maken geen onderdeel uit van de accountantscontrole.

Grote projecten

De subcommissie heeft 15 mei jl. in haar vergadering een presentatie over grote projecten ontvangen. Deze presentatie wordt met het vastgestelde verslag van 15 mei openbaar, en samen met dit verslag op een vergadering van de commissie M&S ter kennis gebracht.

Brief financiële transitie

De heer Creemers geeft aan dat het college inmiddels een brief over de transitie van de financiële kolom verzonden heeft de raad, waarin wordt ingegaan over de versteviging van de rol van het concern. De voorzitter geeft aan dat deze brief inderdaad hedenmiddag nog binnengekomen is, en dat de subcommissie deze brief daarom niet

kan betrekken in deze vergadering. De subcommissie zal wel in haar advies aan de commissies wijzen op deze brief.

Punten voor de Boardletter 2012

T.b.v. de Boardletter geeft de subcommissie zoals gebruikelijk jaarlijks inhoudelijke aandachtspunten mee voor de accountant. De subcommissie heeft geen aanvullingen of wijzigingen op de punten zoals deze zijn benoemd in het overleg met de accountant 21 mei jl.

Verdere planning advies aan commissies

Het besprokene bij dit agendapunt, evenals hetgeen onder de punten 6 t/m 8, zal waar van toepassing, worden verwerkt in het advies van de subcommissie aan de commissies. De secretaris–adviseur verstuurt 15 juni het concept–advies ter verificatie naar de subcommissie. 17 juni gaat het stuk, met eventuele aanpassingen, naar de commissies. (actie 3).

ACTIE-3

6. Reactie van het college op het accountantsrapport van bevindingen 2011.

Het college heeft een reactie gegeven op het definitieve accountantsrapport van bevindingen. De voorzitter merkt op dat er zaken in staan als 'streven naar een zo centraal mogelijke aanlevering' van stukken aan de accountant, wat wellicht wat vlak is, gelet op het advies van de accountant hierover. De heer Creemers geeft aan dat de term 'zo centraal mogelijk' ook deels een praktische inslag heeft.

De voorzitter constateert dat de subcommissie in haar advies aan de commissies zal aangeven dat de commissies bij hun oordeelsvorming kunnen aangeven of de reactie van het college voldoende is, met name ten aanzien van het advies van de accountant dat het concern meer 'in control' moet zijn.

7. Verantwoording 2011.

De Verantwoording 2011 is nog gebaseerd op de begroting 2011, met oude indeling en indicatoren. Derhalve geeft de subcommissie geen aandachtspunten mee aan de commissies m.b.t. de indeling en indicatoren, wel t.a.v. de overzichtelijkheid.

De heer Eggermont geeft aan het niet helder te vinden hoe de reserves, voorzieningen en Onderhanden Werk in de balansen verwerkt zijn, de connectie is niet duidelijk. De voorzitter beaamt dit en noemt Leidsche Rijn als voorbeeld. In het overzicht van de voorzieningen staat de voorziening LR niet opgenomen (geen kleintje met een stand van rond 95 miljoen per 31-12-2011). De voorziening is alleen te vinden in het salderingsoverzicht bij Onderhanden Werk.

Ook staat er op sommige punten een te summiere toelichting vermeld, zoals:

"De bedragen in deze tabel wijken af met het saldo 31 december 2011 van de bedragen zoals opgenomen in de balans. Dit wordt veroorzaakt doordat de balanspositie conform BBV netto wordt gepresenteerd" (p. 295 jaarstukken) en "De toevoegingen en onttrekkingen sluiten niet volledig aan op de financiële tabellen in de programmateksten. Dit komt doordat dit overzicht uitgaat van de effecten op de balans en de financiële tabellen zijn gebaseerd op de exploitatierekening" (p. 275 jaarstukken). Dit is niet transparant, verschillen moeten worden aangegeven.

De voorzitter geeft aan het verloop van de programmareserves niet helder te vinden. Hij wijst op de brief van de heer Oldenburg², die aandacht vroeg voor het kunnen blijven volgen van het verloop van programmareserves en voorzieningen, nu is overgegaan tot het samenvoegen van reserves in zogenoemde programmareserves. Hier heeft het college het nodige over gezegd, punt was dat deze informatie ook voor de raad voorhanden zou moeten blijven. Vooralsnog is dit met de Verantwoording 2011 niet helder, waardoor het voor de raad niet goed mogelijk is hierop te sturen.

8. Voorjaarsnota 2012.

De subcommissie betreft het beleid zoals opgenomen in de Voorjaarsnota niet in haar bespreking, gelet op het a-politieke karakter van de subcommissie.

De subcommissie constateert dat de vorm van Voorjaarsnota 2012, incl.

Bestuursrapportage vrij helder en overzichtelijk is. De heer Eggermont wijst nogmaals op het punt dat helder moet zijn dat de bijlagen bestedings- en dekkingsvoorstellen hiervan onderdeel uitmaken, en niet van de Verantwoording.

Begroting BRU

De heer Rollingswier vraagt zich af of het de bevoegdheid van het college is om zaken nu al in te boeken in de begroting BRU. De voorzitter constateert dat er soms lagere uitgaven in de voorjaarsnota zijn opgenomen c.q. kortingen op uitgaven bij andere partijen, die aldaar nog niet besloten zijn, en dat de wethouder hierover bevraagd kan worden.

Begroting positie Utrechtse gemeenten vanuit de provincie

De heer Rollingswier geeft aan dat hij een rapport heeft gelezen van de provincie Utrecht, over de begrotingsposities van de Utrechtse gemeenten. Daarin lijkt een aantal zaken vermeld te zijn over de gemeente Utrecht, die niet correct zijn. De voorzitter constateert dat het college in dat geval het meest geroepen is om dit bij de provincie onder de aandacht te brengen.

² Brief van de heer Oldenburg dd. 7 november 2011, besproken in de subcommissievergadering van 28 november 2011, reactie per brief van de subcommissie dd. 20 december 2011.

9. Jaarplan 2012.

Het jaarplan is een document dat elke vergadering wordt geactualiseerd. Wijzigingen t.o.v. de vorige versie zijn schuin gearceerd.

Datum en tijdstip 2012 (allen in Stadhuis 0.18)	Onderwerp
Zodra gereed/aan de orde	– Indien van toepassing: werkbezoek door de voorzitter en secretaris van de Rekeningcommissie Den Haag. – Vervolg projectgroep Grip op grote projecten. – <i>Notitie cyclusdocumenten (wethouder De Rijk).</i>
Voor het zomerreces, per mail	Afstemming per mail U ontvangt de evaluatie van de accountantscontrole 2011. Op basis daarvan evt. verdere aandachtspunten meegeven t.b.v. de opdrachtbevestiging aan de accountant.
Voor half augustus, per mail	Afstemming per mail Afstemming over de opdrachtbevestiging van de raad aan de accountant van de werkzaamheden voor de accountantscontrole 2012. Opstellen concept raadsadvies over de opdrachtbevestiging t.b.v. bespreking in augustusvergadering van commissie M&S.
Ma. 17 september 16.30–18.00u	Vergadering subcommissie – Opdrachtbevestiging werkzaamheden accountantscontrole 2012. – Evaluatie jaarrekeningcontroleproces 2011 (deze wordt u ter reactie per mail al gestuurd voor het zomerreces). – <i>Tweede Technische Wijziging.</i>
Wo. 10 oktober 17.30–19.00u	Vergadering subcommissie – Concept Boardletter 2012 van de accountant. – Programmabegroting 2013. – 3e Technische Wijziging. – (evt. advies aan commissie Mens en Samenleving over bovenstaande punten).
Ma. 26 november 17.30–19.00u.	Vergadering subcommissie – Reactie college op de Boardletter 2012 van de accountant.
Ma. 3 december 16.30–	Overleg accountant

17.00u.	Overleg accountant, dhr. W. Deel (IAA), en de subcommissie in de personen van de voorzitter, de heer J. Ravesteijn en indien gewenst andere leden, en de secretaris–adviseur. – Stand van zaken controle 2012; – Nadere afspraken controle 2012.
---------	--

10.Rondvraag en sluiting

De heer De Boer deelt mede dat een uitnodiging naar de fracties was uitgegaan voor een bijeenkomst op 2 juli over indicatoren, informatievoorziening, etc. Gelet op de drukte voor de fracties rond de voorjaarsnota, wordt die bijeenkomst verplaatst naar na het zomerreces en binnenkort kunnen de fracties een uitnodiging verwachten.

De voorzitter dankt allen voor hun bijdrage en sluit de vergadering.

.....